

О. В. Городецька
кандидат педагогічних наук,
(викладач кафедри методики
викладання навчальних предметів
та освітнього менеджменту
Тернопільського ОІППО)

Медіаосвіта (медіаграмотність) майбутнього керівника навчального закладу як основа його професійної підготовки

У статті проаналізовано роль медіаосвіти як важливого показника професійної підготовки майбутнього керівника навчального закладу.

Розкрито питання формування медіаграмотності керівних кадрів як складової їх педагогічної культури та професійного розвитку. Окреслено заходи, які спрямовані на формування та розвиток інформаційної та медіакультури особистості.

Медіаосвіта – формування медіаграмотності на матеріалах та за допомогою засобів масової комунікації, кінцева мета якої критичне сприйняття медіаповідомлень. Це обов'язкова частина навчальної програми на кожному ступені шкільного навчання [1].

Мас-медіа, медіа (ЗМК) – засоби масової комунікації: радіо, телебачення, преса, кіно, фотографія, відео, мультимедійні комп'ютерні системи, Інтернет, розмножувальна техніка та ін.

Медіаграмотність – базовий елемент політики в сфері споживання інформації, охоплює всі категорії людей протягом всього життя [1].

Медіаграмотність керівника навчального закладу включає:

- 1) уміння аналізувати, критично осмислювати і створювати медіатексти;
- 2) здатність визначати джерела медіатекстів, їхні політичні, соціальні, комерційні, культурні інтереси й контексти;
- 3) спроможність інтерпретувати медіатексти й цінності, що несуть в собі медіа;
- 4) навички добору відповідних медіа для створення та розповсюдження власних медіатекстів і залучення зацікавленої в них аудиторії;
- 5) вільний доступ до медіа для споживання та виробництва власної медіапродукції [1];
- 6) розуміння важливості міжособистісного професійного спілкування для успішності будь-якої трудової діяльності;
- 7) прагнення до підвищення рівня комунікаційної та медіакомпетентності;
- 8) уміння спілкуватися з використанням для цього телекомунікаційних каналів зв'язку [2].

Медіакомпетентність – розуміння видів медіа та їх вплив на людину і суспільство [1].

Медіакомпетентність та медіаграмотність – основні показники, сформовані під час реалізації медіаосвітнього процесу, медіакультури особистості. Особистості, яка не лише технічно медіаграмотна, а усвідомлює

особливості функціонування медіа та закономірності їх існування, адекватно сприймає та в подальшому інтерпретує медійну інформацію, фільтрує її та критично осмислює. Саме такі здібності забезпечать самостійність особистості, її незалежність від наявних стереотипів, дозволять зменшити вплив медіа на свідомість, зберегти здатність залишатися індивідуумом [3].

Медіаграмотна особистість здатна критично й усвідомлено оцінювати медіатексти, аналізувати їх, підтримувати критичну дистанцію щодо популярної культури та чинити спротив маніпуляціям (О. В. Федоров).

Медіакомпетенція – вміння користуватися різними медіатехнологіями, вести пошук необхідної інформації, робити правильний вибір її та створювати медіапродукти [1].

Актуальність проблеми медіаосвіти особливо загострилася в останнє десятиріччя. Щоденні та щотижневі телесеріали, розважальні шоу, «мільні опери», жовта преса та інший продукт подають споживачеві аудіо- і друковану інформацію як сучасне оригінальне мистецтво, яке, на жаль, зачаровує багатомільйонного українського телеглядача і читача. Насправді ж у багатьох випадках такий аудіовізуальний продукт не має нічого спільного ні з мистецтвом, ні з культурою, ні з наукою, ні з вихованням, ні з формуванням національної самосвідомості загалом. Людина, яка не має відповідної медіаосвіти, сприймає аудіовізуальну інформацію без належного аналізу [4].

Іншими словами, йдеться про необхідність створення таких умов, щоб кожний громадянин володів механізмом критичного осмислення і корегування інформації, уміннями інтерпретувати, аналізувати та оцінювати медіатексти, розуміти їхню суть, адресну спрямованість, мету, викривати приховане значення та шкідливий вплив окремої медіаінформації, протиставити цьому впливу зразки високих національних культурних цінностей [4].

Медійний вплив на інтелект залежить від стратегії використання медіа людиною, від того яким чином вбудовані медіапрактики в повсякденне життя людини. Важливим аспектом рівня медіаграмотності керівних педагогічних кадрів є не тільки якість знань і вміння працювати з медіаінформацією, але й психологічна та професійна готовність до роботи з інформаційно-медійними засобами.

Держава повинна створити умови для підготовки такого майбутнього керівника навчального закладу, який буде здатним вільно орієнтуватися в сучасному медійному просторі, використовувати можливості ЗМК для професійного та особистісного розвитку [5].

Список використаних джерел та літератури

1. Грабовський П. П. Медіакомпетентність педагога : презентація для педагогічних працівників позашкільних, дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів / П. П. Грабовський. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/medialiteracy/1-30866333#14290364020271&fbinitialized>

2. Бабій Л. М. Інформаційна культура педагога / Бабій Л. М., Вітріченко О. Є., Полякова А. І. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/2566/1/Бабій_Вітріченко_Поляков а_Інформаційна%20культура%20педагога.pdf](http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/2566/1/Бабій_Вітріченко_Полякова_Інформаційна%20культура%20педагога.pdf)

3. Бурім О. В. Медіакомпетентність та медіаграмотність як результат медіаосвіти та запорука інформаційної безпеки особистості / О. В. Бурім : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf2/Burim.pdf

4. Юрків В. Як навчитися «фільтрувати» інформацію ЗМІ / Віталій Юрків // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 170 (4814). – С. 10–12.

5. Онкович Г. В. Медіаосвіта в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку / Г. В. Онкович // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія "Філологічні науки", 2010. – № 21. – С. 235–239.

О. Городецкая

Медиаобразование (медиаграмотность) будущего руководителя учебного заведения как основа его профессиональной подготовки

В статье проанализирована роль медиаобразования как важного показателя профессиональной подготовки будущего руководителя учебного заведения. Раскрыт вопрос формирования медиаграмотности руководящих кадров как составляющей их педагогической культуры и профессионального развития. Очерченно мероприятия, которые направлены на формирование и развитие информационной и медиакультуры личности.

O. Gorodetska

Mediaeducation (medialiteracy) of future leader of educational establishment as basis of his professional preparation

In the article the role of mediaeducation as an important index of professional preparation of future leader of educational establishment is analysed. The question of forming of medialiteracy of leading shots is exposed as a constituent them pedagogical culture and professional development. Outlined measures which are directed on forming and development of informative and mediacultures of personality.